

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
Інститут промислових та бізнес технологій (ІПБТ)
Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ), м. Дніпро
Українська асоціація управління проєктами «УКРНЕТ», м. Київ
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (НДІВ)
Національної академії правових наук України (НАПрН України), м. Київ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ
Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут»
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
університет імені Ігоря Сікорського», м. Київ
Одеський національний морський університет (ОНМУ), м. Одеса
Честоховський політехнічний університет, Польща
Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska Rzeczpospolita, Польща;
Вища школа менеджменту у Варшаві, (WSM), Польща
Вища економіко-гуманітарна школа (WSEH) м. Бельсько-Бяла, Польща
Вища школа управління охороною праці в місті Катовіце, (WSZOP), Польща
Університет в Мішкольце, Угорщина
Інститут підвищення кваліфікації, Будапешт, Угорщина
Astana IT University, Kazakhstan
за підтримки:
Центр Українсько-європейського наукового співробітництва
Видавничий дім «Гельветика»
Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Юридична компанія «ЮРСЕРВІС», м. Дніпро

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
МІСТ «КИЇВ-ДНІПРО»
«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙПРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»,
21-22 березня 2024 р.

ДНІПРО
УДУНТ
2024

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
м. КИЇВ і ДНІПРО

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ**

21-22 березня 2024 р.

ДНІПРО
УДУНТ
2024

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]
У 67

Конференція запроваджена МОН України, лист Інституту модернізації змісту освіти
МОН України № 21/08-57 від 12.01.2024 року за № 90 у переліку.

Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожка Г. К.

Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та
нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій
створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер
технологій : зб. наук. пр. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (21–22 берез.
2024 р.) / за ред. В. О. Петренка, В. М. Молоканової, Г. К. Дорожка ; УДУНТ,
УКРНЕТ, НДПВ НАПрН України. – Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і
технологій, 2024. – 796 с.

У збірнику наукових праць наведені матеріали VI Міжнародної науково-
практичної інтернет-конференції «Управління проектами. Перспективи
розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій
управління, технологій створення та використання об'єктів права
інтелектуальної власності, трансферу технологій». Збірник наукових праць
становить інтерес для наукових працівників, викладачів, фахівців з
інтелектуальної власності та управління проектами, а також студентів.

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons
[«Attribution-NonCommercial-ShareAlike» 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)
[\(«Із зазначенням авторства – Некомерційна – Поширення на тих самих
умовах» 4.0 Міжнародна\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

ISBN 978-617-7440-41-2
DOI 10.15802/978-617-7440-41-2

© Український державний університет науки і технологій, 2024
© Українська асоціація управління проектами, 2024
© Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України, 2024
© Колектив авторів збірника, 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

- РАДКЕВИЧ А.В.** – голова, доктор технічних наук, професор, перший проректор Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ);
- ПРОЙДАК Ю.С.** – співголова, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ);
- БУШУЄВ С.Д.** – співголова, президент Української асоціації управління проєктами «УКРНЕТ», доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри управління проєктами Київського Національного університету будівництва та архітектури;
- ДОРОШЕНКО О.Ф.** – співголова, канд. юридичних наук, директор Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України;
- ПЕТРЕНКО В.О.** – заступник голови, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами УДУНТ, модератор конференції;
- ДОРОЖКО Г.К.** – заступник директора НДІВ НАПрН України, кандидат технічних наук, доцент, модератор конференції;
- МОЛОКАНОВА В.М.** – доктор технічних наук, професор кафедри системного аналізу та управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»; модератор конференції;
- КОРОГОД Н.П.** – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами УДУНТ;
- ВІХЛЯЄВ М.Ю.** – доктор юридичних наук, професор, директор Центру Українсько-європейського наукового співробітництва;
- ПЕРЕРВА П.Г.** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки бізнесу НТУ «Харківський політехнічний інститут», професор університету в Мішкольце (Угорщина), модератор конференції;
- КОБЄЛЄВА Т.О.** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу НТУ «Харківський політехнічний інститут» модератор конференції;
- ЗАВГОРОДНЯ О.О.** – доктор технічних наук, професор, професор кафедри міжнародна економіка і соціально-гуманітарні дисципліни ІПБТ УДУНТ;
- ЛАПКІНА І.О.** – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри управління логістичними системами і проєктами Одеського національного морського університету;
- КОЗЕНКОВ Д.С.** – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри управління та адміністрування УДУНТ;
- ЮРЧИШИН О.Я.** – кандидат технічних наук, доцент, директор Департаменту інновацій та трансферу технологій НТУ України «КПІ імені Ігоря Сікорського»;

ЗМІСТ

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ

S. D. BUSHUYEV, A.V. IVKO

PRINCIPLES OF SYNCRETIC PROJECT MANAGEMENT..... 17

TETIANA HILORME

IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE ENERGY SAVING PROJECTS OF THE ENTERPRISES 21

**V.L. KHOMENKO, O.A. PASHCHENKO, YE.A. KOROVIAKA,
M.M. PASHCHENKO, T.P. MEDVEDOVSKA**

STRATEGIC INSIGHTS INTO PROJECT LIFECYCLE MANAGEMENT..... 25

**O.A. PASHCHENKO, V. L. KHOMENKO, YE. A. KOROVIAKA,
M.M. PASHCHENKO, T.P. MEDVEDOVSKA**

TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS IN PROJECT LIFECYCLE MANAGEMENT.....32

E.S. SHEIN, P.G. PERERVA

STARTUP STUDIO OF INNOVATIVE PROJECTS..... 39

M.O. TULUPOV

THE VALUE OF THE IRON AND STEEL WORKS INVESTMENT PROGRAM..... 45

АНДІЄВСЬКА В.О.

ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ СТАРТАП-ПРОЄКТУ..... 51

БІБІК С.І.

АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СТАНЦІЇ «КОР» В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....56

БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ В.В., ЗАВГОРОДНЯ О.О., ЖМУРЕНКО В.Г.

МІЖНАРОДНІ КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ЯК БАЗОВИЙ КОНСТРУКТ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ І ПРОЄКТІВ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТУ..... 62

БУЛАВІН Д.О., ПЕТРЕНКО В.О.

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРАЦІЇ СВИТОГЛЯДНИХ ЦІННОСТЕЙ В МЕТОДОЛОГІЮ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ..... 69

КЛИМЕНТОВА М.В., КОБЄЛЄВА Т.О. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЦІН НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ.....</i>	514
КОБЄЛЄВА А.В. <i>ОЦІНКА КОМЕРЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....</i>	520
КОВАЛЕНКО Т.В. <i>ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ, ЯКІ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ КРИТЕРІЮ ГУМАННОСТІ І МОРАЛІ.....</i>	526
КОПИЛ Я.В. <i>ІНСТИТУТ СЕКРЕТНИХ ВІНАХОДІВ У КРАЇНАХ БАЛТІЇ: АНАЛІЗ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....</i>	532
КОРОГОД Н.П., КРЕЧКО В.В. <i>ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПІДХОДІВ ЇЇ ОЦІНКИ.....</i>	538
КОРОГОД Н.П., ШВЕЦЬ Є.С. <i>ОХОРОНА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ – СКЛАДОВИХ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАДЛЯ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ ІТ-КОМПАНІЙ.....</i>	546
КУЗНЄЦОВ Ю.М. <i>ПАТЕНТУВАННЯ ВІНАХОДІВ-КЛЮЧ ДО ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ.....</i>	554
МАСЛАК М.В. <i>ФОРМУВАННЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ.....</i>	562
МЕНЕНКО В.К., ПЕТРЕНКО В.О. <i>РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІТ МЕНЕДЖМЕНТІ.....</i>	569
МИРОШНИК Т.В., КОБЄЛЄВА Т.О. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЦІН НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ.....</i>	576
ОМЕЛЬЧЕНКО О.П. <i>ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПРАВА ЛЮДИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ВІЗІЯ МАЙБУТНЬОГО.....</i>	581

**ОХОРОНА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ –
СКЛАДОВИХ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАДЛЯ
ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ ІТ-КОМПАНІЙ**

Н.П. Корогод

к.пед.н., професор кафедри інтелектуальної власності та
управління проектами

Українського державного університету науки і технологій (м. Дніпро)
ORCID 0000-0002-0242-5497;

Є.С. Швець

старший викладач кафедри інтелектуальної власності та управління
проектами Українського державного університету науки і технологій
(м. Дніпро), ORCID ID: 0000-0001-7396-6744

**PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY OBJECTS – SOFTWARE
COMPONENTS FOR THE PROFIT OF IT COMPANIES**

N.P. Korogod

PhD in Pedagogy, Professor of the Department of Intellectual Property and
and Project Management

Ukrainian State University of Science and Technology (Dnipro)
ORCID 0000-0002-0242-5497;

E.S. SHVETS

Senior Lecturer, Ukrainian State University of Science and Technology (Dnipro)

***Анотація:** розробка програмного забезпечення буде сприяти виходу на нові сегменти ринку ІТ-компанією. У розробників програмного забезпечення (створених як за замовленням ІТ-компанією, так і в рамках виконання службових обов'язків співробітниками) існує декілька варіантів набуття прав на створені об'єкти інтелектуальної власності, які входять до складу програмного забезпечення, тому саме ІТ-компанії вирішують, яким чином вигідніше проходити процедуру охорони об'єктів інтелектуальної власності для закріплення своїх прав, чи впровадити монопольне використання своєї розробки за допомогою охорони об'єктів ІВ як комерційної таємниці (ноу-хау) і отримати більші прибутки від їх використання.*

***Ключові слова:** програмне забезпечення, об'єкти інтелектуальної власності, комерціалізація, правова охорона, ІТ-компанія, користувачі*

***Annotation:** software development will contribute to the entry of an IT company into new market segments. Software developers (created both by order of an IT company and as part of the performance of official duties by employees) have several options for acquiring rights to the created intellectual property objects that are part of the software, so it is IT companies who decide how it is more profitable to go through the procedure for the protection of intellectual property objects to consolidate their rights, or to introduce a monopoly use of their development through protection IP objects as a trade secret (know-how) and receive greater profits from their use.*

Keywords: *software, intellectual property, commercialization, legal protection, IT company, users*

Найбільших успіхів сьогодні досягають ті компанії, які орієнтуються на використання високотехнологічних процесів і залучення освічених фахівців. На перший план висувається не власність на засоби виробництва, а інтелектуальний капітал й інвестиції в нього. Тобто, основними ресурсами під час виробництва конкурентоспроможної продукції стають знання, інформація та компетентність персоналу, які втілюються в інтелектуальний капітал (рисунок 1).

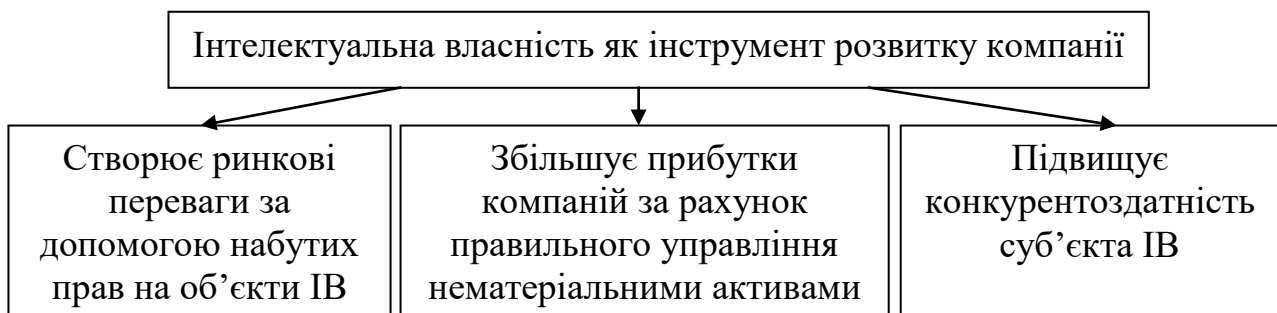

Рисунок 1 – Переваги, які надає інтелектуальна власність компанії [1]

Така здатність до сприйняття, усвідомлення та ефективного використання доступної інформації визначає компетентність певного працівника, а знання охоплюють всю сукупність здібностей, навичок і відомостей, що використовуються індивідумом для розв'язання конкретних завдань, а також дозволяють чітко обирати необхідну інформацію, правильно її інтерпретувати та ефективно використовувати у своїй творчій діяльності [1]. Одним із інформаційних об'єктів інтелектуальної власності є програмне забезпечення (ПЗ). Використання прикладного ПЗ потребує наявності певного набору пристроїв у апаратної частини, відповідного об'єму оперативної пам'яті комп'ютера, певного системного програмного забезпечення. Тобто, при виборі прикладної програми користувач мусить враховувати можливості свого конкретного комп'ютера. Програмний продукт є комплексним об'єктом, що може містити у своєму складі декілька об'єктів інтелектуальної власності (ІВ).

Удосконалена програма може суттєво відрізнитися від свого попереднього варіанта, або, як говорять, версії. Різні версії мають однакову назву, а щоб їх розрізнити, до назви програми додається відповідний номер. Разом з тим, існують випадки, коли окремі можливості попередніх версій відсутні у наступних версіях. Через це треба чітко знати, з якою версією програми ви працюєте, оскільки різні версії мають різні можливості [2]. Системне ПЗ призначене для керування роботою складових комп'ютера та обміном даними між ними, діагностування та усунення недоліків у роботі комп'ютера, автоматизації процесу обробки даних, організації обміну даними між користувачем і комп'ютером. Операційна система – комплекс програм, що забезпечують: керування роботою пристроїв комп'ютера та обмін даними між ними; зберігання даних в оперативній пам'яті та на зовнішніх носіях; виконання інших програм; розподіл ресурсів комп'ютера між окремими програмами, які працюють одночасно; організацію обміну даними між користувачем і комп'ютером [3]. До складових програмного забезпечення (ПЗ) входять: програмний код, користувацького інтерфейсу (візуальні графічні зображення, авторське оформлення), можуть бути і інші елементи, наприклад назва або логотип програмного продукту, оформлені як торгова марка та інші об'єкти. За відсутності належного оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності, замовник розробки не отримує ніяких гарантій і захисту від порушень третіх осіб та навіть претензій самого розробника (автора) програмного продукту. За допомогою створення нового ПЗ компанія-виробник зможе закріпити та покращити свої позиції на ринку ІТ. До того ж, розробка власної зовсім нової технології буде сприяти розширенню та покриттю різних нових сегментів ринку. У компаній, які є розробниками програмного забезпечення існує декілька варіантів набуття прав для створених об'єктів ІВ, які входять до складу ПЗ, тому вони вирішують яким чином вигідніше проходити процедуру держаної реєстрації для закріплення своїх прав, чи впровадити монопольне використання своєї розробки за допомогою охорони об'єктів інтелектуальної власності як комерційної таємниці (ноу-хау).

Державна реєстрація може потребувати багато часу та коштів, що інколи може не окупити розроблена ІТ-технологія. В такій ситуації можливо буде краще охороняти об'єкти ІВ, які входять до ПЗ за допомогою отримання авторського свідоцтва (авторські права), задля отримання позитивного гудвілу, покращення іміджу компанії або перетворення торговельної марки у бренд. Реєстрація торговельних марок і авторських прав забезпечить необхідні інструменти для запобігання неправомірному використанню цінних активів іншими. Набуваючи права на об'єкти права ІВ ІТ-компанія зможе оцінити їх вартість і поставити на бухгалтерський облік в формі нематеріальних активів, тим самим зменшуючи базу оподаткування (прибуток підприємства) за рахунок зменшення валового доходу й підвищення обсягу амортизаційних відрахувань. Якщо набуття правової охорони здійснюється із метою внесення прав до статутного капіталу ІТ компаній, то головним у цьому випадку є досвід розробника ПЗ, який буде (має) доробити ПЗ. У цьому випадку, оформлення прав на об'єкта інтелектуальної власності носить формальний характер, тому можна здійснювати охорону за допомогою авторського права (це займає менше часу і менші збори за оформлення прав), для входження в склад співзасновників нового учасника без внесення матеріального внеску та також працює на очікуваний результат для ІТ-компанії – покращення іміджу компанії або перетворення торговельної марки компанії у бренд.

Комерціалізація ІВ дозволяє отримати прибутки від розробки програмного забезпечення. Існує декілька варіантів комерціалізації для розробників ПЗ або ІТ-компаній - або використання у власній діяльності, або передача прав за допомогою ліцензійного договору. Результат комерціалізації є спільним та однаковим як для розробників, так і для користувачів ПЗ. Користувачі (покупці) ПЗ мають дві головні цілі на шляху отримання прибутку: використання у власному виробництві та створення інноваційного продукту. Якщо ці права об'єктивно оцінені, одержали належне оформлення, мають правову охорону і попит на ринку вони втілюються в ліквідний актив ІТ-компанії. Після отримання продукту в процесі розробки, ІТ компаніям доцільно

зрозуміти які об'єкти ІВ має їх нова розробка, чи містяться в створеному ПЗ більше об'єктів промислової власності або ж об'єктів авторського права, і в якій кількості. При виділенні тих або інших об'єктів важливо пам'ятати, що патентним правом можна охороняти алгоритм та концепцію програми, а авторським правом лише форму вираження твору. Програмне забезпечення містить об'єкти ІВ, які відносяться до усіх інститутів права – промислової власності, засобів індивідуалізації, авторських прав та нетрадиційних об'єктів ІВ, а також права особливого роду (*sui generis*). Об'єктом ІВ, що входить до ПЗ і відносяться до групи засобів індивідуалізації може бути торговельна марка, яка може підвищити гудвіл на ринку ІТ-послуг і у майбутньому стати добре відомою торговельною маркою. Назва комп'ютерної програми чи її окремих модулів, назви локацій, імена персонажів можуть охоронятись як торговельна марка, що призначена для використання в діяльності ІТ компаній повинна бути зареєстрована за класами МКТП: 9, 35, 41 та 42.

Крім того, ПЗ виконує певні функції і за своєю суттю є технічним рішенням, обов'язковою умовою їх патентування є те, що патент на винахід або корисну модель видається за умови розкриття суспільству його сутності (алгоритм у вигляді вихідного коду комп'ютерної програми повинен подаватися в патентне відомство в описі до патенту) [4]. ПЗ може містити об'єкти промислової власності – винахід за умови, якщо є технологічним (технічним) рішенням у будь-якій сфері технологій; відповідає умовам патентоздатності, а саме має ознаки новизни, винахідницький рівень та є промислово придатною. Комп'ютерна програма як така не є технічним рішенням, тому не відповідає критеріям патентоздатності, вона може отримати правову охорону у складі технічних рішень, в яких вона використовується. За певних обставин алгоритм роботи комп'ютерної програми може отримати охорону шляхом отримання патенту на корисну модель або винахід як спосіб (процес). Процес патентування є тривалим і дорогим, крім того жорстким критеріям патентоспроможності може відповідати лише незначна частина комп'ютерної програми.

З моменту подання документації до видачі патенту в середньому проходить 2–3 роки [5], тому ІТ компанії у більшості випадків надають перевагу охороні за допомогою комерційної таємниці або авторського права.

Більш простим та ефективним способом може бути охорона окремих елементів комп'ютерної програми як промислових зразків, враховуючи, що зовнішнім виглядом прикладних комп'ютерних програм є інтерфейс з його складовими (графічними елементами, піктограмами), що мають художньо-естетичні риси та ґрунтується на принципах художнього конструювання, можна зробити висновок про можливість правової охорони інтерфейсу комп'ютерної програми як промислового зразка.

Усе більше набуває популярності і розвитку складова частина програмного забезпечення - графічний сенсорний інтерфейс користувача, який активно використовується у виробництві планшетних комп'ютерів та смартфонів, який дуже тісно пов'язаний з апаратним забезпеченням, та цілком відповідає за його роботу, тому така ІТ-технологія містить важливий алгоритм. Охорона надається формі вираження комп'ютерної програми. Графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються у комп'ютерній програмі для експлуатації її функцій, не є формами вираження комп'ютерної програми.

Одним із об'єктів ІВ, який входить до ПЗ і охороняється авторським правом, є компіляції даних (бази даних). Охорона надається формі вираження комп'ютерної програми, тому слід зазначити, що при охороні комп'ютерної програми таким чином має значення код, а не ідея, концепція, принципи. У такому разі можна, змінивши, наприклад, оформлення програми, але не змінюючи її суть, одержати зовсім новий об'єкт охорони.

Не можна вважати порушенням використання різними авторами у своїх розробках стандартизованого для певної мови програмування фрагмента вихідного тексту програми, який уперше був використаний іншим розробником, оскільки такий фрагмент є об'єктом, що не охороняється [6].

До патентоспроможних об'єктів ІВ, які можуть бути у складі ПЗ слід віднести: операційну систему, офісні програми, які спрямовані на технічний результат, логічні схеми, алгоритми, графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються у комп'ютерній програмі для експлуатації її функцій та мови програмування.

Авторським правом охороняються звуки, що застосовуються в комп'ютерній програмі, анімовані та статичні банери, відео, музичний супровід, сценарій, опис та зовнішній вигляд персонажів [7] та NFT тощо.

ІТ-компанії також можуть розглянути можливість створення присутності в метавсесвіті, пропонуючи свої продукти та товари, створюючи віртуальні виставкові зали та вживаючи інших заходів. Це не лише відкриває можливості для розширення компаній, але й може допомогти запобігти широкому несанкціонованому використанню прав ІВ третіми сторонами та спростити захист зареєстрованих прав, тому вони повинні стежити за метавсесвітом на предмет несанкціонованого використання своїх торговельних марок, промислових зразків, фірмового стилю та авторських прав.

Супровідна документація, договори та технічні завдання, майже будь-які робочі матеріали, що застосовуються під час розробки, та сам код програми можуть охоронятись інститутом комерційної таємниці [6], що надає можливості ІТ компанії монопольного права на ринку ІТ-послуг.

Висновки. Пропонована нами модель, окрім іншого, дозволяє побачити об'єкти ІВ, які відносяться до права особливого роду (*sui generis*), зокрема, об'єкти ІВ, що створюються за допомогою штучного інтелекту (фото- та відеотвори, художні твори, переклади та ін.), NFT, промислові зразки, бази даних та ін. Права особливого роду надають можливість отримання додаткових прибутків для ІТ компанії без додаткових зусиль. А також належне і правильне оформлення прав інтелектуальної власності дозволить: продати та/або передати майнові права; оформити права на компанію, у т.ч. передати як внесок у

статутний капітал; залучити інвестиції для розвитку програмного продукту та надати інвесторам підтвердження права власності на нього та дозволяють розпоряджатись програмним продуктом практично у будь-який спосіб. Отже, охорона об'єктів ІВ забезпечує можливість для ІТ-компаній отримати прибуток і передавати права за договором, підвищити конкурентоспроможність, вартість компанії, покращити гудвіл тощо.

Література

1. Крижна В.М., Яркіна. Н.Є. *Право інтелектуальної власності України: Конспект лекцій*; / За ред. В.І. Борисової. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2008. 112 с. DOI: http://web.kpi.kharkov.ua/acem/wpcontent/uploads/sites/16/2017/06/IV_nav_case_1.pdf
2. *Програмне забезпечення* / Матеріал сайту «Step by step», 2001–2022 р. DOI: <https://step.org.ua/konspekt/pz/tema1>
3. *Інформатика та комп'ютерна техніка. Електронний навчально-методичний посібник* Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка DOI: <https://kppk.com.ua/ELLIB/ebook/Gorbenko/IKT/3/3.htm>
4. Авдеева Г.К. *Проблемы идентификации компьютерной программы как объекта авторского права*. DOI: http://www.ipcmagazine.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=491&Itemid=11
5. Єфремова К. В. *Правова природа комп'ютерної програми як об'єкту інноваційних відносин. Актуальні питання інновац. розвитку*. 2012.№ 2. С. 24-29.
6. Грушевська Наталія *Правова охорона комп'ютерних програм: як правовласнику захистити свої права* / Матеріали сайту «Юридична Газета online», опубліковано в №1 (731). DOI: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/pravova>
7. Швець Є.С. *Міжнародні та національні засади правової охорони комп'ютерної програми як об'єкту авторського права* / Матеріали Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Удосконалення професійної компетентності викладача юридичних дисциплін» 6 лютого-19 березня 2023 р. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 144-149.

Наукове видання

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙПРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**VI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(21-22 березня 2024 року)
Київ-Дніпро**

**Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожко Г. К.**

**Формат 60x84 ¹/₁₆. Ум. друк. арк. 46,27. Обл.-вид. арк. 33,61.
Зам. № 36**

**Видавець: Український державний університет науки і технологій.
вул. Лазаряна, 2, ауд. 2216, ауд. 263 м. Дніпро, 49010.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7709 від 14.12.2022**

**Адреса видавця та дільниці оперативної поліграфії:
вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010**